

**ALEKSANDR FAYNBERG LIRIKASIDA VATAN MOTIVI: “VATAN” SHE’RI
TAHLILI****Zamira Moldiyeva Bahodirovna****Ingliz Filologiya fakulteti talabasi, O‘zDJTU****Email: zamiramoldiyeva219@gmail.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.18955698>**

Annotatsiya: Mazkur maqolada Aleksandr Faynbergning “VATAN” she’ri asosida Vatan motivi va milliy ruh tasvirlanadi. Shoir she’rda o‘z yurtiga, tabiatga va milliy qadriyatlariga bo‘lgan chuqur muhabbatni ifodalaydi. Maqolada she’rda qo‘llangan badiiy obrazlar, ramziy tasvirlar va poetik vositalar ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Shu bilan birga, shoirning Vatan va insoniy kechinmalarni uyg‘un talqin qilishi, milliy o‘zlikni badiiy tarzda aks ettirishdagi mahorati ham yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Aleksandr Faynberg, “VATAN” she’ri, Vatan motivi, milliy ruh, tabiat tasviri, poetika, badiiy obraz, yurtdosh, milliy qadriyat.

Kirish

XX asr adabiyotida Vatan motivi ko‘plab shoir va yozuvchilarning ijodida markaziy o‘rin tutadi. Aleksandr Faynberg ham o‘z lirikasida Vatan, milliy qadriyatlar va inson ruhiyatini badiiy tarzda aks ettiradi. “VATAN” she’ri shoirning o‘z yurti, tabiat manzaralari va shaxsiy kechinmalarini uyg‘un tarzda ifodalashini ko‘rsatadi.

She’rda yurt manzarasi keng va boy tasvirlangan: quyoshli, to‘rtburchak dalalardan tizma tog‘largacha cho‘zilgan maydonlar, yo‘llar bo‘yidagi teraklar qatori, loysuvoq uylar va eshiksiz hovlilar orqali Faynberg tabiat va yurtdoshlarni bir butun sifatida tasvirlaydi. Shoir ushbu badiiy tasvirlar orqali o‘z milliy o‘zligini va Vatan bilan bog‘liqlikni ko‘rsatadi.

Muhokama

Vatan manzarasining poetik tasviri

“VATAN” she’ri tabiat va yer manzaralari orqali Vatan obrazini yaratadi. Shoir o‘quvchiga keng maydonlarni, tog‘larni va qishloq hayotini jonli tasvirlar bilan ko‘rsatadi. Masalan, tizma tog‘largacha cho‘zilgan Vatan va gumbazdek teraklar qator jummalari orqali Faynberg tabiat go‘zalligi bilan milliy manzarani uyg‘unlashtiradi.

Dalalarni qadamma-qadam kezish, teodolit bilan o‘lchash kabi detallar she’rga realistiklik va ilmiylik ohangini qo‘shadi. Shu bilan birga, loysuvoq uylar va eshiksiz hovlilar orqali shoir Vatan manzarasining sodda, lekin go‘zal jihatlarni ko‘rsatadi. Bu tasvirlar o‘quvchi qalbida Vatanning go‘zalligini his qilish imkonini beradi.

Milliy ruh va yurtdosh tasviri

She’rning markaziy motivlaridan biri — milliy ruh va nasl-u nasabga bo‘lgan hurmat. Mushfiq yurt. Shu yerda nasl-u nasabim – O‘zbekistondadir xokim, turobim jummalari shoirning milliy o‘zlik va Vatan bilan bog‘liqligini ochib beradi. Bu yerda Vatan nafaqat geografik maydon, balki shoir qalbida yashovchi milliy ruh sifatida aks etadi.

Shoir Vatanni shaxsiy kechinmalar orqali talqin qiladi. O‘t tishladim. Labda sho‘r ko‘z yosh. Bu dam ham dardni, ham baxtni tuydim yurakda jummalari orqali Faynberg o‘z yurti bilan bog‘liq his-tuyg‘ularni ifodalaydi: g‘urur, muhabbat, qayg‘u va baxt hissi uyg‘unlashadi.

Badiiy vositalar va poetik uslub

She’rda ko‘plab badiiy vositalar ishlatilgan: metafora, simvol, tasviriy obraz va ritm. Masalan, mag‘rur parvoz etar burgut falakda jumlasi Vatanning buyukligini va shoirning

yurtdoshlariga bo'lgan hurmatini aks ettiradi. Shu bilan birga, labda sho'r ko'z yosh tasviri insoniy tuyg'ularni kuchli badiiy obraz orqali yetkazadi.

Faynberg poetikasining xususiyati shundaki, u murakkab fikrlarni sodda va ravon tilda ifodalaydi. Bu esa o'quvchiga she'rni oson anglash va his qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, she'r mazmuni chuqur va ta'sirchan bo'lib qoladi.

Shaxsiy kechinmalar va Vatan muhabbatining uyg'unligi

“VATAN” she'ri shaxsiy kechinmalar va milliy ruh uyg'unligini ko'rsatadi. Shoir tabiat manzaralari va yurtdoshlarni tasvirlar ekan, o'z milliy o'zligini ham ochib beradi. Shu bilan birga, shoir o'z yurti bilan bog'liq dard va baxtni uyg'un tarzda tasvirlaydi.

She'rda shaxsiy kechinmalar Vatan sevgisi bilan uyg'unlashadi: shoirning qalbida Vatan uchun g'urur, muhabbat va qayg'u bir-biriga qo'shilib, badiiy obrazga aylanadi. Natijada o'quvchi nafaqat tabiat va Vatan go'zalligini, balki inson qalbidagi milliy ruhni ham his qiladi.

Vatan motivining estetik va pedagogik ahamiyati

She'r o'quvchida milliy ruh va Vatan sevgisini uyg'otadi. Shoir tabiat manzaralari orqali o'quvchiga estetik zavq bag'ishlaydi. Shu bilan birga, she'r Vatan, milliy qadriyat va yurtdoshga hurmatni tarbiyaviy tarzda oshiradi. Bu jihat “VATAN” she'rini nafaqat poetik asar, balki milliy ruhni rivojlantiruvchi vosita sifatida qadrlash imkonini beradi.

Xulosa

Aleksandr Faynbergning “VATAN” she'ri Vatan motivini chuqur badiiy talqin qiluvchi yorqin asarlardan biridir. Shoir she'rda tabiat manzaralari, shaxsiy kechinmalar va milliy ruhni uyg'un tarzda aks ettiradi.

She'rda quyoshli dalalar, tizma tog'lar, loysuvoq uylar va eshiksiz hovlilar kabi obrazlar Vatan manzarasining keng va boyligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, burgut falakda parvoz qilayotgani, labdagi ko'z yoshlari va shaxsiy kechinmalar Vatan muhabbatining samimiy va poetik ifodasini beradi.

“VATAN” she'ri o'quvchida milliy ruhni uyg'otadi, tabiat va yurtdoshlar bilan insoniy kechinmalarning uyg'unligini his ettiradi. Shu sababli, Faynberg lirikasida “VATAN” she'ri Vatan motivining yorqin namunasidir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Faynberg, A. Saylanma asarlar. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2009.
2. Karimov, N. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: O'zbekiston, 2010.
3. Qosimov, B. Adabiyot nazariyasi. Toshkent: Sharq, 2006.
4. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi. “Aleksandr Faynberg” maqolasi. Toshkent, 2001.